

egészesztés játékfilm, fabuláris film, műfaji film, melodráma, lélektani film, szürreális, naturális stílusjegyek, "modern eposz", cigány származás, poliidentitás, szegénység, nyomor, guberálás, putri, cigánytelep, társadalmi periféria, kitaszítottság, iskolázatlanság, rendőrség, korrupció, maffia, prostitúció, népszokások, virrasztás, romani nyelv, Erdély, Románia

Dallas Pashamende

2005

93'

színes, 35 mm

Rendező: Pejó Robert Adrian

„Radu Dima, a tanítóvá lett cigány tizenkét év után visszatér szülőfalujába, Dallasba. A barakkokból álló település egy apokaliptikus állapotokat tükröző szeméttelap mellett fekvő völgyben terül el. Nincs víz, villany, csatorna. Mindenütt sistergés, gomolygó füst. Az emberek szürke, arctalan alakokként mozognak a szinte lihegő, gigászi szeméthalmon. Papírt, fémet, üveget gyűjtenek. Ismeretlen fogalom itt a tulajdon, senkinek sincs magánélete. Mindenki mindenkiről mindent tud, mindenki beleüti az orrát a másik dolgába. Apja temetése után Radu, amilyen gyorsan csak lehet, szeretne eltűnni innen. Elkerülhetetlen azonban a találkozás a régi, erőszakkal elfelejtett időkben elmerült arcokkal, ismerősökkel. Amikor Radu belekeveredik egy "autólopási" ügybe, be kell látnia, hogy tervezett elutazása eltolódik. Minden erejével megpróbál ragaszkodni ideáihoz, ezek azonban fokról-fokra szertefoszlanak. Szembesülnie kell saját elfojtott személyiségével, valamint a falu lakóinak sorsával.” (Gyártói annotáció, www.filmunio.hu)

„A *Dallas Pashamende* modern eposz, amely főként egy roma cigányok által lakott, hatalmas szemétdombon játszódik. Az itt élő emberekre a szeméttelap megbúvó mérgek, gyúlékony és robbanóanyagok, törött üvegek és rozsdás szögek formájában leselkedik a végzet. Világuk a szemét, az előítéletek, a tudatlanság és a szegénység alvilága; a sokféle elesett ember soknyelvű Babilonja. Ám az itt élők - bár a halál és kétségbeesés peremén egyensúlyoznak - mégsem veszítik el reményüket és méltóságukat. A történet egy fiatal cigány tanítóról szól, aki visszatér gyerekkorának nyomasztó emlékü helyszínére, hogy megbékéljen sivár gyerekkorával, népével, önazonosságával - nem kevés belső konfliktus árán. A film egyúttal átfogó képet is ad a környezetről. A történetben, realiztikus hangvétele ellenére, sok abszurd és tragikomikus részlet és epizód bukkan fel, amelyek kiegyensúlyozottá teszik a film hangvételt. Mivel Kelet-Európában nőttek fel, itteni tapasztalataim és a cigány szerzővel, Csemer Gézával való együttműködésem alapján ez a film a felfedezések, az emberség és a túlélés meséje lehet. Miért kell ilyen filmet készíteni, mint a *Dallas Pashamende*, amely egy tragikus kelet-európai élethelyzettel foglalkozik? Miért kell a civilizációs szeméttelap válogató kelet-európai cigányokról filmet csinálni? A köztünk lévő hihetetlen életszínvonalbeli különbség ellenére ugyanabban a világban élünk, bár a fogyasztói lánc ellentétes végein. A „másokkal” való kapcsolatunkból sokat tanulhatunk önmagunkról - és nem utolsósorban az emberi szellem egyetemességéről.” (Részlet Pejó Robert Adrian rendezői vallomásából, www.dallasfilm.hu)

„A *Dallas Pashamende* a társadalmi periférián való élés, a talán végleges leszakadás ábrázolásához szélsőséges helyzetet választ: szeméttelapen guberáló, a szeméttől élő romániai cigány közösségbe vezeti a nézőt. (Kolozsvár mellett valóban létezett egy 'Dallas' nevű cigánytelep, amelyről Andrej Schwartz, német rendező forgatott nagyrészt magyar stábbal, *Auf der Kippe* címmel egy dokumentumfilmet. A szerzők részben ez alapján írták meg a forgatókönyvet. A játékfilmben a 'Dallas' c. tévésorozatra találunk inkább utalást: a telep kocsmájában közösségi esemény a szappanopera hétről hétre való megtekintése.) A történet-elbeszélést kettős elv vezérli: a szerzők megkísérik feltárni egy olyan csoport

normáit, működési elveit, amelyet a külvilághoz szinte kizárólag üzleti kapcsolatok fűznek, mindenfajta törvényen, intézményrendszeren kívül élnek. A többség a korrump hatóság és az azzal cinkos viszonyban álló, cigányokat kizsákmányoló maffia képében jelenik meg. A cselekmény fő szála tragédiával végződő megváltástörténet, amelyben a főhős visszatérve gyermekkorá színhelyére, rátalál kamaszkori szerelmére, gyökereire, és rövid vívódás után, a felelősségtudattól vezérelve és az erős érzelmi kötődés hatására megpróbál segíteni.” (P.A.)

Forgatókönyv: Csemer Géza, Pejo Robert Adrian

Operatőr: Vivi Dragan Vasile

Vágó: Lemhényi Réka

Díszlet: Banovich Tamás, Domokos Csaba

Jelmez: Breckl János

Hang: Balázs Gábor, Perger István

Zene: Kathy Horváth Lajos , Selmeczi György

Gyártásvezető: Balika Gergő, Fehér Károly

Producer: Andreas Bareiss, Helmut Grasser, Kántor László

Szereplők: Bogdán Zsolt (Radu), Gryllus Dorka (Oama), Hollai Kálmán (Tiberiu), Mányoki Bence (Petru), Nyári Oszkár (Janka), Radu Amzulescu (JR), Székely B. Miklós (Dragu), Kovács Júlia (Florika)

Gyártó: Allegro Film, MTM - Medien und Television München ,

Új Budapest Filmstúdió

1145 Budapest, Róna u. 174.

Tel./fax : 3160943, 3361009

e-mail: ujbpfilm@externet.hu